

HÍRLEVÉL 2004/2. December

2004-es EURÓPAI JELENTÉS: ÁTTEKINTÉS

Növekedett a kokainhasználat miatt kezelést igénylők száma

Egyre több európai jelentkezik kokainnal kapcsolatos problémák miatt kezelésre. Az EU országokban végzett felmérések azt mutatják, hogy a fiatal európaiak (15–34 év) 1–10%-a számol be arról, hogy életük során valamikor használtak kokaint; e népesség mintegy fele ezt a közelmúltban tette, állítja az EMCDDA. Összességében, az EU felnőtt népességének (15–64 év) kevesebb, mint 1%-a számolt be a közelmúltban történt használatról, viszont Spanyolországban és az Egyesült Királyságban ez az arány meghaladja a 2%-ot, hasonlóan az Egyesült Államok adataihoz.

1997 és 2002 között az EU szinte összes tagállamában növekedést mutatott a lefoglalt kokain mennyisége. 2002-ben ez a mennyiség Németországban, Franciaországban és Olaszországban nőtt, ám csökkent Spanyolországban, Hollandiában és Portugáliában, ami feltehetőleg azt jelzi, hogy megváltoztak a tiltott kokain-kereskedelem európai belépési pontjai.

Erőteljes kannabisz-használat jelei a tizenévesek között

Az EU-ban változatlanul a kannabisz a leggyakrabban használt tiltott szer, amelyet minden 5 felnőtt európai közül 1 (20%) legalább egyszer kipróbált életében. A kannabisz életprevalenciája általában a fiatalok (15–34 év) körében a legmagasabb. A felmérések arra is rámutatnak, hogy a fiatal európaiak mintegy 5–20%-a az elmúlt 12 hónap során is használta a szert. Az elmúlt évben kannabiszt használó 15–16 éves tanulók 15%-a rendszeres használó az EU-ban – ami évente 40 vagy ezt meghaladó alkalommal történő fogyasztást jelent. A fiú tanulóknál a rendszeres használóvá válás valószínűsége kétszer akkora, mint a lányok esetében. Uniószerre a kannabisz a leggyakrabban lefoglalt kábítószer, Lettország kivételével, ahol a heroin lefoglalások a legmarkánsabbak.

Az ecstasy verseng az amfetaminokkal a második helyért

A felnőttek (15–64 év) 0,5–7%-a próbálta ki élete során az ecstasy-t, szemben az amfetaminok esetében mért 0,5–6%-kal; bár az amfetaminok előfordulási gyakorisága az Egyesült Királyságban eléri a 12%-ot. Az EU tagállamok körülbelül kétharmada számol be arról, hogy az ecstasy közelmúltbeli használata gyakoribb a 15–34 éves fiatalok körében, mint az amfetaminoké. A kábítószer-kezelésbe való bekerülésnek ritkábban oka az amfetamin típusú stimulánsok használata, de van néhány kivétel: a Cseh Köztársaságban a kezelésben résztvevő kliensek 52%-a, Finnországban 35,3%-a és Svédországban 29%-a az Amfetamin típusú szert nevezi meg a bekerülés elsődleges okaként.

Belgium és Hollandia változatlanul a legfontosabb előállító területek. 2002-ben a legtöbb EU országban nőtt a lefoglalt ecstasy mennyisége. 2002-ben is Európa vezetett a globális amfetamin lefoglalásokban (mennyiségében 86%).

A problémás kábítószer-használat változó arca

Az európai felnőtt (15–64 éves) népesség kevesebb, mint 1%-a tekinthető problémás kábítószer-használónak, ami az EU-ban a kibővítés után összesen 1,2–2,1 millió problémás kábítószer-használót jelent.

A heroin-használat ma már sok EU-országban viszonylag stabilizálódott: az új használók száma a 90-es évek óta csökken. Ez azonban nem feltétlenül igaz az új EU tagállamokra is, ahol a rendelkezésre álló adatok korlátozottabbak. Az újonnan kezelésbe kerülő opiát-használóknak kevesebb, mint a fele intravénás használó, de az új EU tagállamokban az adatok azt sugallják, hogy az intravénás használók száma még mindig növekedhet. Az EMCDDA becslése szerint jelenleg az EU-ban az intravénás használók száma 850.000 és 1,3 millió közé tehető.

Szerény, de lényeges csökkenés a kábítószer-fogyasztással összefüggő halálozásban

A jelentés szerint az elmúlt években a kábítószer-fogyasztással összefüggő halálesetek száma szerény csökkenést mutatott az egész EU-ban. Ez a pozitív fejlemény nagy valószínűség szerint az intravénás kábítószer-használatnak néhány országban megfigyelt csökkenésének és a helyettesítő kezelésnek, illetve a prevenciók szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférésnek tulajdonítható. Az EMCDDA szerint azonban a túladagolásos halálesetek száma még mindig magas, és nem biztos, hogy ez a csökkenő trend fenntartható. Bizonyos jelek arra mutatnak, hogy a kábítószer-fogyasztáshoz kapcsolódó halálesetek száma hamarosan emelkedésnek indulhat az új EU tagállamokban.

A HIV-fertőzés néhány országban csökken, de a járvány terjedésének kockázata változatlanul nagy

A jelentés súlyos aggodalmakról számol be néhány új EU tagállamban és a velük szomszédos országokban zajló HIV-járványról. Észtország, Lettország, Oroszország és Ukrajna azok közé az országok közé tartozik, ahol az egész világon a leggyorsabban terjed a HIV-fertőzés, bár bizonyos jelek arra mutatnak, hogy a járvány Észtországban és Lettországban már elérte a csúcspontját. A többi új EU tagállamban – Cseh Köztársaságban, Magyarországon, Szlovéniában és Szlovákiában az intravénás kábítószer-használók között a HIV-fertőzés részaránya igen alacsony, nem éri el az 1%-ot sem.

Nyugat-Európában a járvány már stabilizálódni, sőt az intravénás kábítószer-használók között csökkenni látszik, ám számos „régibb” EU-országban helyi szinten, illetve meghatározott szubkultúrákban is megfigyelhetők a kockázatos magatartás növekedésének jelei.

Az intravénás szerhasználók között még mindig rendkívül magas a hepatitis B vírus (HBV; akár 85%), illetve a hepatitis C vírus antitestjeinek előfordulása (HCV; 95%), ami alátámasztja a kezelés és a megelőzés szükségességét. A HCV előfordulása alacsonyabb (25–33%) néhány olyan országban, ahol az intravénás szerhasználók között alacsony HIV-előfordulásról számolnak be (például Magyarország, Szlovénia és Szlovákia). A tűcsere-programok száma és földrajzi lefedettsége folyamatosan nő számos EU-országban.

A Jelentés teljes szövege hozzáférhető magyar nyelven: <http://annualreport.emcdda.eu.int>